

Kongen av effekt

I avdelingen for spesielle eller litt sjeldne produkter har vi denne gangen tatt inn Druid mk4 og hørt musikk på helt nye måter – igjen.

Tekst og foto: Håvard Holmedal

Det er svært sjelden vi ser kvalitetshøytalere med tilsvarende evne til å spille høyt som Druid mk4. Med en forsterker på godt under 10 Watt, fyller den lett en virkelig stor stue med lyd. Vi snakker tross alt om en høytaler som spiller hele 101 desibel med kun 1 Watt inn på de spesielle terminalene på baksiden.

Det gjør at du kan leke deg med rimelige rørforsterkere, små og vellydende hjemmekino-receivere eller integrerte forsterkere i budsjettklassen. Det er ikke det at vi absolutt anbefaler dette, men det er altså en mulighet hvis man har lyst til å bygge opp et system litt etter hvert.

Spesiell konstruksjon

Det store 10,3 tommers fulltonelementet er selve hjertet i denne konstruksjonen. Fulltone betyr at elementet er ment å dekke hele frekvensområdet. Det er litt av en jobb for en titommer, men så er den da også temmelig spesiell. For å få mer enn de vanlige 2 – 3000 Hertzene ut av det store elementet behøver man å utvide membranflaten med en akustisk linse i midten. Riktignok har den også et diskantelement, men dette er ikke koblet til via et vanlig delefilter. Den er kun heftet på via et høypassfilter som gjør at superdiskanten kommer inn ved 12 kHz.

Kabinettet er også en historie for seg selv. Det er som dere ser av bildene ganske høyt, men også overraskende lite dypt. Vi snakker kun om 16 cm og det er temmelig lite, også i forhold til størrelsen på elementet.

Høytaleren er kablet med Zu B3 sølvkabel og har terminaler som er uvanlige, men virker utrolig skikkelige. Høytaleren bør også plasseres slik at den innebygde og temmelig spesielle bassporten, som kommer ut under høytaleren, får best mulige arbeidsvilkår. Det vil si at høytaleren behøver minst 15 millimeter klaring i bunnen.

Finishen ser ut som superfint sandpapir og oppfører seg omtrent på samme måte. Vær derfor litt forsiktig når du pakker ut høytaleren fra plastfolien den er pakket inn med, ellers sliper den av litt hud fra fingrene dine og det setter kraftige avtrykk på høytaleren.

Plassering

Dette er en høytaler som behøver å rettes inn

mot lytteposisjon. Jeg begynte med høytalerne spillende rett frem, men fikk ikke ut det jeg ville i diskantområdet. Ettersom jeg nærmet meg en posisjon hvor begge høytalerne pekte rett mot meg, ble diskanten mer og mer åpen og lyden oppover mot toppen ble mer balansert.

Med høytaleren stående rett på teppet, dør den litt i bassen. Løftes den litt opp, settes på en plate (hvis du har langhårede tepper) eller plasseres på høye spikes, kommer også bassen til sin rett i rommet.

Avstanden til bakvegg var ikke særlig kritisk, men med porten på undersiden vil den gi altfor mye volum helt nederst, hvis den blir plassert for nære hjørnet. Dermed kan du benytte avstanden til veggen for å tilpasse bassen til rommet. Jeg tipper at du havner på litt over en meter. Det så ut som om det var et brukbart utgangspunkt nesten uansett hvor vi spilte på høytaleren.

Produsenten brenner/spiller inn alle høytalerne sine før de sender dem ut til kundene sine og det er derfor bare å slenge de opp på et egnet sted å spille. Tusen takk, sier vi!

Første forsøk

Med forsterkerutstyr som Krell KAV-400xi, NAD M3 og Hegel H200 og avspillere som Transporter og NAD M5, var det klart for en skikkelig test.

Vi begynte med Krell-en og begynte litt pent og rolig med musikk som puster godt eller har mye luft – blant annet Ricky Lee Jones, Ben Harper og Aaron Neville i nydelig samspill med Linda Ronstadt.

Allerede i begynnelsen blir det klart at denne høytaleren leverer temmelig mye lyd. Det ble derfor en sesjon med volumkontrollen på langt lavere nivå enn det vi vanligvis har.

Lydmessig er denne høytaleren langt fra mainstream. Den låter faktisk temmelig annerledes enn det vi er vant til fra vanlige hifi-høytalere. Etter å ha testet den noe uvanlige høytaleren fra Jamo – R909, virker det som om vi kanskje har blitt litt i overkant interesserte i spesielle høytalere, men det er selvfølgelig en tilfeldighet.

Årsaken til at denne høytaleren oppleves som annerledes enn de fleste hifi-høytalerne vi har hatt innom de siste årene, er den enorme

- Enorm dynamikk
- Stor og detaljert bass
- Ekstremt effektive

- Spesiell finish
- Mangler fronttrekk (lav WAF)

dynamikken. Ricky Lee Jones er en ekspert til å krydre lydbildet med alt mulig rart, og denne gangen var det ingen grunn til å lene seg frem fremover for å komme litt nærmere lydhendelsene. De blir slynget i retning av lytteposisjonen, enten det er små kjappe kantslag på en tromme eller et rapp på en bongotromme. Len deg heller tilbake og nyt.

Lyden av dynamikk

Stemmen til Ricky står solid plantet i midten av lydbildet, og det er ikke mye som skal til av aksentueringer i melodilinjene som synges før høyttalerne viser frem en antydning av sin store dynamikk. Dette er litt som å høre en velvoksen souldame som står og smånyner på scenen, før hun kliner til mot slutten av sangen. Du vet at det kommer fordi du kan høre det enorme overskuddet som ligger der, selv om stemmehvilet ennå ikke har løftet seg til de virkelige store høydene. Zu Druid mk4 er en slik høyttaler. Her bor det dynamiske reserver som vi knapt har hørt maken til annet enn på utstyr til scenebruk. Det finnes høyttalere som klarer noe av det samme, selv til overraskende lav pris, men Zu Druid mk4 klarer dette uten å miste en tøddel av sine hifi-kvaliteter.

Dynamikk er en ekstremt viktig faktor hvis man skal kunne nærme seg noe som ligner en virkelig musikalsk fremføring av musikken. Da snakker vi om både mikro og makrodynamikk. Altså evnen til å på kjappet mulig måte slippe gjennom alt fra ørsmå volumvariasjoner fra for eksempel en gitarist som flerrer tommelfingerneglan kjapt mot den dypeste E-strengen på gitaren, til enorme drønn som får dørkarmene til å vri seg i smerte. Noen kaller det dynamisk kontrast, og det er en veldig god beskrivelse. Forskjellen mellom helt svart og helt hvitt lys, liksom. Skal vi fortsette analogien, kan denne høyttaleren beskrives som å komme inn i et kullsvart rom og så få ti scenespotter rett i fleisen.

Klangmessig sleit vi litt med Krell-en vi koblet til. Det er jo ikke slik at man kan kalle forsterkeren for lys eller for hard, det er bare det at høyttaleren låt klart mye bedre og mer avslappet på NAD M3, som er litt varmere og rundere i kanten. Særlig på innspillinger med stemmer som Neville og Lee Jones, ble dette en bortimot perfekt blanding av dynamikk og varme.

Med så utrolige dynamiske egenskaper, er det vel forventet at høyttaleren er litt for lys og litt for hard for sarte ører, men etter å ha funnet "riktig" forsterker, er dette høyttalere du kan sitte og lytte til i timevis. Spill gjerne av hele platesamlingen din på nytt, for det er temmelig sannsynlig at alt sammen låter helt annerledes, og minst like spennende som det

Her er den spesielle akustiske linsen som muliggjør at elementet er i stand til å spille i hele frekvensområdet. Sjekk også den ekstreme senterpluggen som gir kontroll på fasen oppover i diskanten og i tillegg gir mindre bevegelig masse på elementet.

du husker.

Skal vi trekke for noe, må det være at høyttaleren ikke konkurrerer med oppløsningen til de beste i klassen. Nedover i bassen er det ekstremt bra kontroll og en mengde detaljer, men det blir litt mer grovkornet oppover i mellomtonen og i diskantområdet. Allikevel er det vel knapt så man kan klage på dette, når man får så mye annet som gjør det moro å lytte til musikk.

Konklusjon

Det å kjøpe seg en høyttaler som låter såpass annerledes enn den gemene hop, krever nok litt mot. Dette er så langt fra små engelske fuglekasser man kan komme, og det er rett før man ber på sine knær om at produsenten også skal lage en senter og et par egnede bakhøyttalere slik at man kan få denne dynamikken også i hjemmekinoen. Til da får vi klare oss med dynamikk i superklassen, og en lydgiengivelse som formelig spruter ny inspirasjon inn i musikkopplevelsen.

SPESIFIKASJONER:

ZU DRUID MK4

- Effektivitet: 101dB 1Watt/1meter
- Impedanse: 12Ohm
- Maks belastning: 250 Watt
- Bestykning: 10.3" fulltone-element.
- Diskant: Zu-T1 superdiskant
- Frekvensområde: 35 Hz – 30 kHz
- Størrelse: 127x28x16cm (HxBxD)
- Vekt 28 Kg

Zu Druid mk4

PRIS: KR 29.000 pr. par

IMPORTØR: Vendur

